

1. Parshat Pinchas: The transition point between *Torah Shebichtav* ("Nishma") and *Torah Shebe'al Peh* (*Na'aseh*):

שפת אמת במדבר פרשת פינחס שנה תרמב

והכל הי' מוכן כי דור המדבר הי' בחי' תורה בחי' מרע"ה... וכמו כן עתה התחיל בחי' א"י בחי' תפלה וקרבות והוא התעוררות התחתונים ולכן הקדים כהונת פינחס קודם התמנות יהושע על בנ"י. וזהו ענין פרשת תמידין ומוספין שנאמרו כאן שהוא בחי' התקשרות כל המעשים אליו ית'.... וכל העשוי' בהר סיני. דאמרו נעשה ונשמע. ודור המדבר הי' בחי' נשמע. ועתה התחיל בחי' נעשה.... שבחי' מרע"ה הי' המשכת רצון מלמעלה למטה. ועתה התחיל השתוקקות מתחתונים למעלה כנ"ל.... [כי משה רבינו ע"ה היו כל מעשיו עפ"י הנהגה שבשמים כאשר חכמים הגידו אין מרע"ה אומר כלום רק מפי הגבורה. ועתה התחיל התחדשות ההנהגה עפ"י עבדי ה' שהיא בחי' תורה שבע"פ. כאשר היה במעשה פינחס קנאין פוגעין. אח"כ כן בנות צלפחד דוברות. דלכאורה מיותר דהול"ל נתן נתן כו'. רק להודיע כי ע"י דיבורם נעשה כך... וכן בבני גד ובני ראובן כו' שהתחיל בחי' התחדשות התחתונים. ובדאי בחי' מרע"ה הי' למעלה יותר אבל אין כל הדורות זוכין להתמשך אחר הנהגה עליונה ואין להאריך יותר]:

2. Moshe's paralysis in dealing with the sin of Bnot Midian leads him to request a new leader

במדבר פרק כה פסוק ו (פרשת בלק)

(ו) וְהָיָה אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּא וַיִּקְרַב אֶל-אַחֲיוֹ אֶת-הַמְדִּינִית לְעֵינֵי מֹשֶׁה וּלְעֵינֵי כָל-עֵדֶת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל וְהָמָּה בָלִים פָּתַח אֹהֶל מוֹעֵד:
רש"י: והמה בוכים - נתעלמה ממנו הלכה כל הבועל ארמית קנאים פוגעים בו געו כלם בבכיה. בעגל עמד משה כנגד ששים רבוא, שנאמר (שמות לב כ) ויטחן עד אשר דק וגו' וכאן רפו ידי, אלא כדי שיבא פינחס ויטול את הראוי לו:

במדבר פרק כז פסוק טו - יז (פרשת פינחס)

(טו) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל-יְהוָה לֵאמֹר: (טז) יִפְקֹד יְהוָה אֱלֹהֵי הָרוּחַת לְכָל-בָּשָׂר אִישׁ עַל-הַעֲדָה: (יז) אֲשֶׁר-יֵצֵא לְפָנֵיהֶם וְאֲשֶׁר יָבֹא לְפָנֵיהֶם וְאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם וְאֲשֶׁר יְבִיאֵם וְלֹא תִהְיֶה עֲדַת יְהוָה כְּצֶאֱן אֲשֶׁר אֵין לָהֶם רֹעָה:

פסיקתא זוטרתא (לקח טוב) במדבר דף קלה עמוד א

ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה. מלמד שצאן בלא רועה כלים והולכים. מהם טורפים זאבים ומהם דורסים אריות. מהם מתים ברעב ובצמא. מהם נגנבים.

3. Tzelofchad's Daughters and the regaining of Yoseph's leadership

במדבר פרק כז פסוק א - ה (פרשת פינחס)

(א) וַתִּקְרְבֵנָה בָּנוֹת צִלְפָּחַד בְּן-חֲפֹר בֶּן-גִּלְעָד בֶּן-מְכִיר בֶּן-מְנַשֶּׁה לְמִשְׁפַּחַת מְנַשֶּׁה בֶּן-יִזְשָׁרְךָ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בָּנוֹתָיו מִחֲלָה נָעָה וְחִגְלָה וּמִלְכָּה וַתִּרְצָה: (ב) וַתַּעֲמִדְנָה לִפְנֵי מֹשֶׁה וּלְפָנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וּלְפָנֵי הַנָּשִׂאִם וְכָל-הָעֵדָה פָּתַח אֹהֶל-מוֹעֵד לֵאמֹר: (ג) אֲבִינוּ מָתָּה בַּמִּדְבָּר וְהוּא לֹא-הָיָה בְּתוֹךְ הָעֵדָה הַנוֹעֲדִים עַל-יְהוָה בַּעֲדַת-קָרַח כִּי-בִחֲטְאוֹ מָתָּה וּבָנִים לֹא-הָיוּ לוֹ: (ד) לָמָּה יִגְרַע שֵׁם-אֲבִינוֹ מִתּוֹךְ מִשְׁפַּחְתּוֹ כִּי אֵין לוֹ בֶּן תִּנְהַלְנוּ אַחֲרָיו בְּתוֹךְ אֶחָיו אֲבִינוֹ: (ה) וַיִּקְרַב מֹשֶׁה אֶת-מִשְׁפָּטָן לִפְנֵי יְהוָה:

מאור ושמש במדבר פרשת פינחס

...ותבעו בנות צלפחד עבור אביהם יוסף שהיו משבטו, והיו רוצים בקיום של משיח בן יוסף, שיהיה לו תקומה בפני משיח בן דוד, ויקויים הפסוק (יחזקאל לז יט) וְעִשְׂתֶּם לַעֲץ אֶקֶד וְהָיָה אֶקֶד בְּיָדִי, על כן באו לפני משה וטענו אבינו מת במדבר פירוש, אבינו קאי על יוסף הצדיק שהיו משבטו, ואמרו שהיה מת במדבר רצה לומר, על שהביא את דיבתם רעה אל אביהם....

4. Moshe's "old school" approach causes his doubt about the Daughters

(ה) וַיִּקְרַב מֹשֶׁה אֶת־מִשְׁפָּטָן לִפְנֵי יְהוָה:

רבינו בחיי במדבר פרק כז פסוק ה (פרשת פינחס)

ומה שבא אות הנו"ן גדול, רמז לתלמיד חכם שהוא גדול בתורה, ולמדה תורה דרך ארץ שלא ידון אדם בפני מי שגדול ממנו אלא צריך הוא שיקריב את המשפט לפניו, שכן עשה משה שלא רצה לדון דין בנות צלפחד עד ששאל מהקב"ה. ואם אתה אומר לא ידעו, אפשר מי שכתוב בו: (במדבר יב, ז) "בכל ביתי נאמן הוא", והיה בקי בכל סתרי התורה ותעלומות חכמה, האיך אפשר שלא ידע הדין הקל הזה, אלא שלא רצה לדון עד ששאל כדי ללמד ק"ו לדורות.

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ד עמוד ב

אמר רבי יוחנן: מפני מה לא נאמר נו"ן באשרי? - מפני שיש בה מפלתן של שונאי ישראל, דכתיב (עמוס פרק ה פסוק ב): נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל.

ספר נצח ישראל (מהר"ל) פרק יג

וקאמר שלכך לא נאמרה נו"ן ב"אשרי", שיש בה מפלתן של ישראל. וביאור ענין זה, כי כל האותיות באלפ"א בית"א אין להם נפילה, חוץ מן הנו"ן. והטעם הוא, שכאשר תשים אותיות מנצפ"ך בסוף האלפ"א בית"א, ויהיו י"ג אותיות לפניהם, וי"ג לאחריהם, תהיה אות הנו"ן אות י"ד עומד באמצע. וידוע כי כל דבר שהוא באמצע עומד בעצמו, ואין לו סמך, כי אין לו חבור לא לימין ולא לשמאל. ועוד מצד אחר אין אל הנו"ן החבור והצירוף. כי כל האותיות הם מתחברות, כמו ה' מן האותיות העשריות, והצ', הם ק' ביחד. והכ' והפ', הם ק' ביחד. והל' והעי"ן, הם ק'. והמ"ם וס', הם ק'. חוץ מן הנו"ן אין לה חבור, והיא עומדת בלבד.